

NOVICE 10

Junij 2014

Medgeneracijsko učenje

Zakaj je medgeneracijsko učenje pomembno?

Kot ugotavlja Konzorcij projekta TOY,¹ je že veliko študij dokazalo koristi, ki jih imamo od medgeneracijskega učenja, najpogosteje navedene pa so bile študije, našete v poročilu *Vališanskega združenja lokalne uprave in Fundacije Beth Johnson* iz leta 2012:

Izmenjava in združevanje veščin, izkušenj, dosežkov in talentov v skupno dobro; boljšanje samopodobe in manjšanje izločenosti posameznikov in skupnosti, spreminjanje slabšalne podobe o starih in mladih; večanje udeležbe v vseživljenjskem učenju; povečano vključevanje v plačano delo. izobraževanje in usposabljanje; več dejavnega državljanstva med generacijami; pomoč ljudem, da se počutijo bolj varne s spodbujanjem boljšega razumevanja med generacijami; izboljšanje telesnega in duševnega zdravja ter dobrega počutja; ustvarjanje naselij, ki omogočajo kakovostno življenje v starosti; pomoč pri razumevanju razlogov za načine vedenja, pomoč pri vzpostavljanju stikov z ljudmi različnih generacij.

Medgeneracijsko učenje se počasi vzpostavlja kot novo večdisciplinarno področje

¹ Skupaj stari in mladi (TOY – Together Young and Old) (2013) - I Medgeneracijsko učenje, ki vključuje otroke in starejše, Leiden.

raziskovanja in politike, kot kaže tudi sklep Evropske unije (EU), da leto 2012 razglasi za Evropsko leto aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti. Nadaljnji dokaz je znanstvena revija, posvečena tej temi, *Revija za medgeneracijske odnose (Journal of intergenerational relationships)*, ki je delo evropskih mrež in projektov, kot so tisti, ki so v zadnjih letih prejeli podporo evropskega programa Grundtvig², vse večje število zbirk, priročnikov in zbranih del o medgeneracijskih praksah.

Pojav koncepta **starosti prijaznih skupnosti** je prav tako zbudil zanimanje za medgeneracijsko učenje na ravni lokalnih oblasti kot dragocen prispevek k trajnostnim skupnostim in vključevanju javnih prostorov, ki so tesno povezani s prednostnimi nalogami

² Med njimi: TEEA – Organizacija civilne družbe v Bolgariji in Romuniji: Na poti do Evrope za vse starosti; RIVER (Priznavanje medgeneracijskih izkušenj in rezultatov iz prostovoljstva); ENIL (Evropska mreža za medgeneracijsko učenje) in EMIL (Evropski zemljevid medgeneracijskega učenja) z najboljšimi praksami, ki so navedene na naslovu *Evropske platforme AGE* www.age-platform.eu/age-policy-work/solidarity-between-generations/best-practices/1099-best-practice-intergenerational-solidarity

lokalne oblasti, kot so družbeno vključevanje, dejavno državljanstvo in razvoj skupnosti.³

Evropska komisija je medgeneracijsko mobilnost končno priznala kot enega ključnih pogojev za gospodarski razvoj.⁴

Kategorizacija medgeneracijske prakse

V literaturi je veliko pozornosti namenjene kategorizaciji medgeneracijske prakse glede na njene oblike, naloge in področja učenja. Brown in Ohsako (2003) govorita o tipologiji medsebojnih vplivov mlajših in starejših, ki zajema:

- starejše odrasle, ki pomagajo otrokom in mladini (kot vzgojitelji, mentorji; vir znanja in pomoči, inštruktorji in prijatelji, stari starši, ki vzgajajo otroke);
- otroke in mlade, ki pomagajo starejšim (kot prijateljski obiskovalci, družabniki in učitelji);
- starejše in mlade, ki sodelujejo pri delu za skupnost (npr. projekti za okolje in razvoj skupnosti);
- starejše, mlade in otroke, ki sodelujejo v neformalnih učnih dejavnostih, rekreaciji, pristočasnih dejavnostih in športnih dogodkih ali na umetniških

³ V tem pogledu je zanimiva nedavna konferenca mreže ENIL z naslovom *Mesta medgeneracijskega učenja*, ki je potekala od 16. do 18. oktobra 2013 v Cuenci v Španiji.

⁴ *Evropska višja izobrazba v svetu – COM (2013) 499 final – 11. 7. 2013*

festivalih in razstavah.

Poročilo mreže ENIL iz leta 2012 z naslovom *Medgeneracijsko učenje in dejavno staranje* prav tako kategorizira različne tipe dejavnosti, ki so povezane z medgeneracijskim učenjem glede na posebna načela, ki se lahko prekrivajo:

- prijateljska in neformalna družbena srečanja;
- prenos izkušenj, znanja, veščin in predajanje spominov;
- skupno ustvarjanje (umetniško, kulturno ali drugo);
- dejavna solidarnost do tistih, ki imajo težave, skupno življenje.

Springate et al. (2008) poda celosten model medgeneracijske prakse, ki zrcali raznolikost udeležencev, okolja, dejavnosti in ciljev medgeneracijske prakse. Prikazan je na spodnji sliki.⁵

⁵ Iain Springate, Mary Atkinson in Kerry Martin *Medgeneracijska praksa: pregled literature* <http://www.nfer.ac.uk/nfer/publications/lig01/lig01.pdf> str. 4

NOVICA 10 – junij 2014
Medgeneracijsko učenje

* denotes that examples are mainly international, not UK.

2014–2020

S pomočjo evropskih programov bo medgeneracijsko učenje deležno dodatnih orodij in financiranja. Program *Erasmus+* zajema dve specifični programski področji za učenje odraslih:

1. **Sodelovanje med institucijami ali organizacijami**,⁶ ki podpira institucije in organizacije za izobraževanje odraslih, da izmenjajo nove prakse na področjih skupnega zanimanja, razvijejo nove pristope in izboljšajo kakovost.
2. **Elektronska platforma za izobraževanje odraslih v Evropi**,⁷

⁶ http://ec.europa.eu/education/opportunities/adult-learning/coop-inst-org_en.htm

⁷ http://ec.europa.eu/education/opportunities/adult-learning/epale_en.htm

prihajajoče spletno mesto za izmenjavo, predstavitev in promocijo metod dobre prakse v izobraževanju odraslih, **ki bo dostopno na spletu konec leta 2014.**

A tudi namen programa *Evropa za državljane*⁸ je spodbujanje demokratične in civilne udeležbe državljanov na ravni Evropske unije tako, da razvija razumevanje državljanov. Ti tako bolje razumejo proces oblikovanja politike EU. Program si prizadeva za več priložnosti za družbeno vključevanje in prostovoljstvo na ravni EU ter poznavanje specifičnih programov za ozemeljsko sodelovanje, kot je *Program osrednjega*

[learning/epale_en.htm](http://ec.europa.eu/education/opportunities/adult-learning/epale_en.htm)

⁸ http://ec.europa.eu/citizenship/about-the-europe-for-citizens-programme/future-programme-2014-2020/index_en.htm

Ta projekt se financira s pomočjo Evropske komisije.

Publikacija odraža mnenje avtorjev in Evropska komisija ne prevzema odgovornosti za uporabo informacij, ki jih vsebuje.

NOVICA 10 – junij 2014 Medgeneracijsko učenje

Baltika.⁹ Ravno tako bi morali upoštevati nacionalne razvojne strategije za obdobje 2014–2020, kot je denimo slovenska strategija, ki obravnava medgeneracijsko podporo kot eno prednostnih nalog družbene integracije.¹⁰

Odprta vprašanja

- Potrebovali bi skupno sistematično oceno projektov medgeneracijskega učenja, ki jih sofinancira program *Grundtvig*, po koncu financiranja. S tem bi lahko določili najpomembnejše smernice, ki jih mora program *Erasmus+* upoštevati.
- Da bi bolje usmerili prihodnje dejavnosti, pa moramo tudi spremljati, vpliv medgeneracijskega sodelovanja v posameznih sektorjih – vpliv na oblikovanje politike, izobraževanja, zdravja in dobrega počutja, vpliv na organizacije za poznejša leta življenja, starejše učence in akademske skupnosti.
- Glede na dostopne podatke se

medgeneracijsko učenje večinoma razume kot socialna vključenost, precej manj pa kot dejavno državljanstvo, kar pa, glede to, da se evropski državljani ne istovetijo z evropskimi institucijami, postaja vse večja prednostna naloga.

- Namesto osredotočanja na zgolj nekatere družbene skupine bi potrebovali oceno vsega, kar ustvarja (prenosljive) postopke medgeneracijskega dela.
- Prepoznavanje državnih, regionalnih politik, h katerim bi se bilo mogoče usmeriti, tistim, ki bi pomagale drugim in jih spodbujale pri lobiranju in pogajanjih.

Sergio Andreas, Lunaria

Mariana Matache, Euro-Ed.

Junij 2014.

⁹ <http://www.centralbaltic.eu/2014-2020>

¹⁰

http://www.mgrt.gov.si/en/areas_of_work/eu_cohe_sion_policy/development_planning_and_program_ming_of_strategic_and_implementing_documents/slovenias_development_strategy_2014_2020_sds_2014_2020/